

ZALECENIE NR H1

z dnia 19 czerwca 2013 r.

dotyczące wyroku w sprawie Gottardo, zgodnie z którym przywileje, z jakich korzystają obywatele danego państwa na podstawie dwustronnej umowy z zakresu zabezpieczenia społecznego zawartej z państwem trzecim, muszą być również przyznane pracownikom będącym obywatelami innych państw członkowskich

(Tekst mający znaczenie dla EOG oraz dla Umowy między WE a Szwajcarią)

(2013/C 279/07)

KOMISJA ADMINISTRACYJNA DS. KOORDYNACJI SYSTEMÓW ZABEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO,

uwzględniając art. 72 lit. a) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego⁽¹⁾, zgodnie z którym Komisja Administracyjna odpowiada za rozpatrywanie wszelkich spraw administracyjnych lub dotyczących wykładni, wynikających z przepisów rozporządzenia (WE) nr 883/2004 i rozporządzenia (WE) nr 987/2009⁽²⁾,

uwzględniając art. 72 lit. c) rozporządzenia (WE) nr 883/2004, zgodnie z którym Komisja Administracyjna wspiera i rozwija współpracę między państwami członkowskimi i ich instytucjami w zakresie zabezpieczenia społecznego,

Działając zgodnie z warunkami określonymi w art. 71 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 883/2004,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Zasada, zgodnie z którą zakazana jest wszelka dyskryminacja ze względu na przynależność państwową, stanowi podstawowe zabezpieczenie swobody przepływu osób ustanowionej w art. 21 ust. 1 i art. 45 ust. 1 TFUE. Oznacza to zniesienie wszelkiej dyskryminacji wobec obywateli państw członkowskich.
- (2) W sprawie Gottardo⁽³⁾ Trybunał Sprawiedliwości postąpił zgodnie z zasadą określoną w art. 45 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) w odniesieniu do osoby mieszkającej w Unii Europejskiej, która pracowała we Francji, we Włoszech i w Szwajcarii. Osoba ta, nie mając wystarczających uprawnień do otrzymania emerytury we Włoszech, zwróciła się o zsumowanie okresów ubezpieczenia uzyskanych przez nią w Szwajcarii i we Włoszech, tak jak to przewidziano w dwustronnej umowie między Włochami a Szwajcarią z myślą o obywatelach tych dwu państw.
- (3) Trybunał orzekł w tej sprawie, że w sytuacji, w której państwo członkowskie zawiera z państwem trzecim dwustronną umowę międzynarodową z zakresu zabezpieczenia społecznego, przewidującą, że okresy ubezpieczenia uzyskane w państwie trzecim będą uwzględniane w celu nabycia praw do świadczeń emerytalnych, podstawowa zasada równego traktowania zobowiązuje to

państwo członkowskie do przyznania obywatelom innych państw członkowskich takich samych przywilejów, z jakich korzystają jego obywatele na podstawie owej umowy, chyba że może ono przedstawić obiektywne uzasadnienie dla swej odmowy⁽⁴⁾.

- (4) W związku z tym z wyroku Trybunału wynika, że jego wykładnia pojęcia „ustawodawstwo” znajdującego się w art. 1 lit. l) rozporządzenia (WE) nr 883/2004 nie może uchybiać zobowiązaniu każdego państwa członkowskiego do przestrzegania zasady równego traktowania, o której stanowi art. 45 ust. 2 TFUE.
- (5) Trybunał uznał, że naruszenie równowagi i wzajemności dwustronnej umowy międzynarodowej zawartej pomiędzy państwem członkowskim a państwem trzecim nie stanowi obiektywnego uzasadnienia odmowy przez państwo członkowskie, będące jej stroną, rozszerzenia na obywateli innych państw członkowskich korzyści, które jego obywatele z niej czerpią.
- (6) Trybunał nie przyjął również zarzutów, zgodnie z którymi ewentualny wzrost obciążeń finansowych oraz trudności administracyjnych związanych ze współpracą z właściwymi organami przedmiotowego państwa trzeciego mogłyby stanowić uzasadnienie dla braku przestrzegania zobowiązań wynikających z Traktatu przez państwo członkowskie będące stroną umowy dwustronnej.
- (7) Ważne jest, by wyciągnąć wszystkie stosowne wnioski z tego wyroku mającego zasadnicze znaczenie dla obywateli UE, którzy korzystali ze swego prawa do swobodnego przemieszczania się do innego państwa członkowskiego.
- (8) Z tego powodu należy wyraźnie stwierdzić, że umowy dwustronne z zakresu zabezpieczenia społecznego zawierane między państwem członkowskim a państwem trzecim muszą być interpretowane w sposób, zgodnie z którym przywileje, z jakich korzystają obywatele państwa członkowskiego będącego stroną umowy, powinny co do zasady być również przyznawane obywatelom innego państwa członkowskiego, którzy pod względem obiektywnym znajdują się w takiej samej sytuacji.
- (9) Niezależnie od jednolitego stosowania orzeczenia w sprawie Gottardo w indywidualnych przypadkach należy zasadniczo poddać przeglądowi obowiązujące

⁽¹⁾ Dz.U. L 166 z 30.4.2004, s. 1.

⁽²⁾ Dz.U. L 284 z 30.10.2009, s. 1.

⁽³⁾ Wyrok z dnia 15 stycznia 2002 r. w sprawie C-55/00 *Elide Gottardo* przeciwko *Istituto nazionale della previdenza sociale (INPS)*, Rec. 2002 s. I-00413 i nast.

⁽⁴⁾ Wyrok z dnia 15 stycznia 2002 r. w sprawie C-55/00 *Elide Gottardo* przeciwko *Istituto nazionale della previdenza sociale (INPS)*, Rec. 2002 s. I-00413, pkt 34.

umowy dwustronne. W odniesieniu do wcześniej zawartych umów art. 351 TFUE stanowi, że „dane państwo lub państwa członkowskie zastosują wszelkie właściwe środki w celu wyeliminowania stwierdzonych niezgodności”, a art. 4 ust. 3 Traktatu o Unii Europejskiej stanowi, że „państwa członkowskie podejmują wszelkie środki ogólne lub szczególne właściwe dla zapewnienia wykonania zobowiązań wynikających z Traktatów lub aktów instytucji Unii”.

- (10) W odniesieniu do nowych umów dwustronnych z zakresu zabezpieczenia społecznego zawieranych między państwem członkowskim a państwem trzecim ważne jest, by mieć na uwadze to, że powinny one zawierać wyraźne odesłanie do zasady niedyskryminacji ze względu na przynależność państwową w odniesieniu do obywateli innych państw członkowskich, którzy korzystali ze swego prawa do swobodnego przemieszczania się w państwie członkowskim będącym stroną danej umowy.
- (11) Stosowanie w indywidualnych przypadkach wyroku w sprawie Gottardo zależy w dużej mierze od współpracy państw trzecich, zwłaszcza że muszą one poświadczyć okresy ubezpieczenia uzyskane w tych państwach przez daną osobę.
- (12) Komisja Administracyjna powinna zająć się tą kwestią ze względu na to, że orzeczenie w sprawie Gottardo dotyczy stosowania zasady równego traktowania w dziedzinie zabezpieczenia społecznego.

NINIEJSZYM ZALECA właściwym urządóm i instytucjom, aby:

1. Zgodnie z zasadą niedyskryminowania obywateli innych państw członkowskich, którzy korzystali ze swego prawa do swobodnego przemieszczania się zgodnie z art. 21 ust. 1 i art. 45 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w stosunku do obywateli danego państwa członkowskiego

postanowienia umowy z zakresu zabezpieczenia społecznego zawartej z państwem trzecim co do zasady stosowane są również do obywateli innych państw członkowskich znajdujących się w takiej samej sytuacji, co obywatele danego państwa członkowskiego.

2. Nowe umowy dwustronne z zakresu zabezpieczenia społecznego zawierane między państwem członkowskim a państwem trzecim powinny zasadniczo zawierać wyraźne odesłanie do zasady niedyskryminacji ze względu na przynależność państwową wobec obywateli innego państwa członkowskiego, którzy korzystali ze swego prawa do swobodnego przemieszczania się z państwa członkowskiego będącego stroną danej umowy lub do tego państwa.

3. Państwa członkowskie powinny informować instytucje w państwach, z którymi podpisały umowy z zakresu zabezpieczenia społecznego, których postanowienia mają zastosowanie jedynie do obywateli państw będących stronami tych umów, o konsekwencjach niniejszego zalecenia. Państwa członkowskie, które zawarły umowy dwustronne z tymi samymi państwami trzecimi, mogą działać wspólnie, ubiegając się o taką współpracę. Współpraca ta jest w oczywisty sposób niezbędna, jeśli prawo UE ma być przestrzegane.

4. Zalecenie nr P1 traci moc od dnia rozpoczęcia stosowania niniejszego zalecenia.

5. Niniejsze zalecenie zostaje opublikowane w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*. Niniejsze zalecenie stosuje się od pierwszego dnia drugiego miesiąca następującego po jego opublikowaniu.

Przewodnicząca Komisji Administracyjnej
Anne McMANUS